

Szlovák állampolgárok magyarországi munkavállalása, ennek okai és jellemzői a magyar-szlovák határmenti régiókban

OFA 5341/59 kutatás

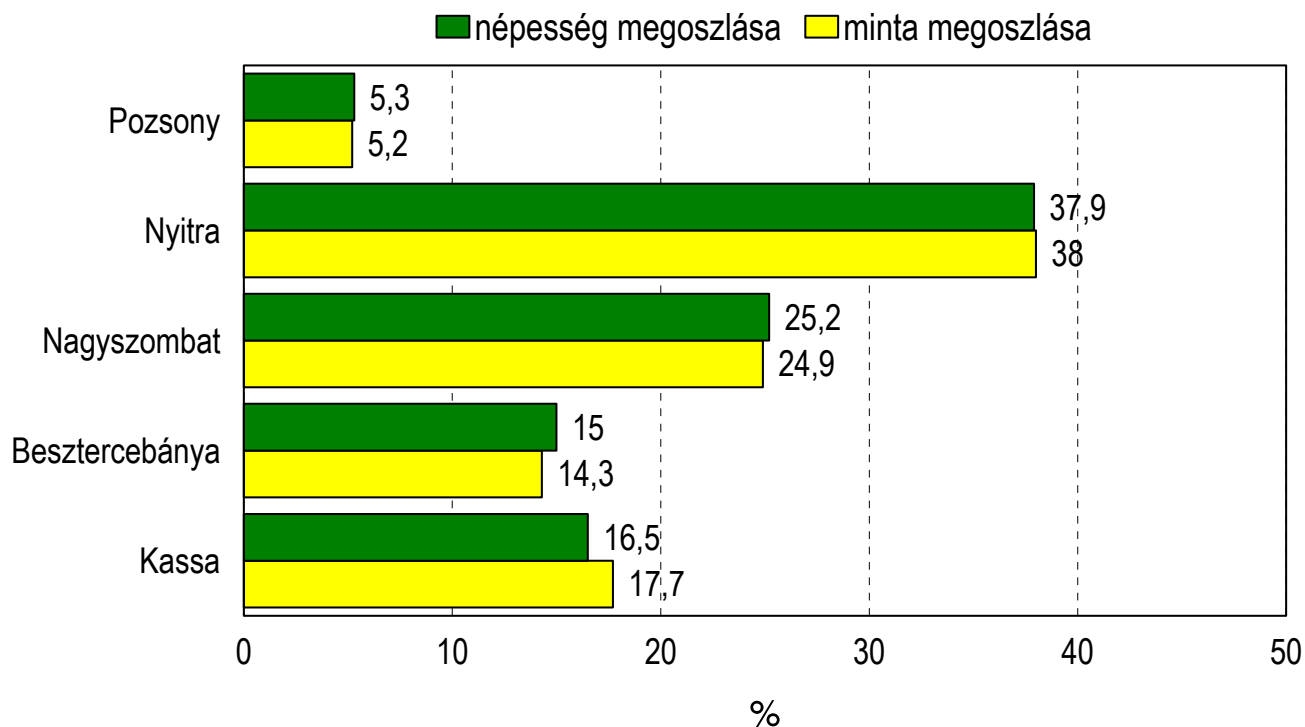

Indikátor	Kérdéscsoport
szlovák állampolgárságú munkavállalók objektív munkaerőpiaci helyzete	Foglalkoztatottság Képzettségi szint Jövedelem szint Béren kívüli juttatások
szlovák állampolgárságú munkavállalók szubjektív munkaerőpiaci helyzete	Megbecsültség Vélt munkaerőpiaci előnyök és hátrányok Munkához jutási esélyek
foglalkoztatás formái	Tipikus és atipikus foglalkoztatási formák Munkaerő-kölcsönzés szerepe, nagysága Munkakör, szektor, munkarend
munkavállalói ráfordítások	Ingázás hatása a családi kapcsolatokra Anyagi költségek és időráfordítások Kompetencia áldozatok Munkavállalói motiváció
területi egyenlőtlenségek	A szlovák állampolgárok magyarországi célterületei A kibocsátó település gazdasági és demográfiai helyzete Célterület gazdasági helyzete
munkáltatói motivációk	Anyagi jellegű előnyök Nem anyagi jellegű előnyök Hátrányok

- Szakirodalmi forrásfeltárás
- Meglévő statisztikák másodelemzése:
 - Szlovák Statisztikai Hivatal 2001-es népszámlálás
 - KSH munkaerőfelvétel (2006-2007)
 - UPSVAR, ÁFSZ és EURES idősoros adatai
- Munkáltatói survey (n=300)
- Munkavállalói survey (n=600)
- Célzott interjúk (munkavállalók-10 szakértők-20)
- Adatfelvétel ideje 2008 szeptember-október

- azon felnőtt szlovák állampolgárok körében végeztük, akik jelenleg is Magyarországon dolgoznak vagy az elmúlt egy éven belül volt magyarországi munkahelyük.
- Magyar nyelven beszélők
- Többlépcsős rétegzett minta:
5 kerület 46 járást a magyar lakosság aránya alapján rétegekbe soroltuk
Rétegenként véletlen mintát vettünk a járásokból
A mintába került járásokban a konkrét mintavételi pontok (településeket) számánál (hacsak nem önreprezentáló településről volt szó, vagyis olyan település, amely egyedül alkot egy-egy rétegcsoporthoz) minimum korlátot határoztunk meg a réteg nagyságától függően. A nagyobb rétegekben érthetően több mintavételi pontot definiáltunk.
- Hólabdás felkeresés, 120 felvidéki településen, ez csökkenti a lánc-minták sajátos összekapcsolódásából fakadó torzulási lehetőségeket.
- Önreprezentáló súlyok

A populáció és a minta megoszlása a dél-szlovákiai kerületekben

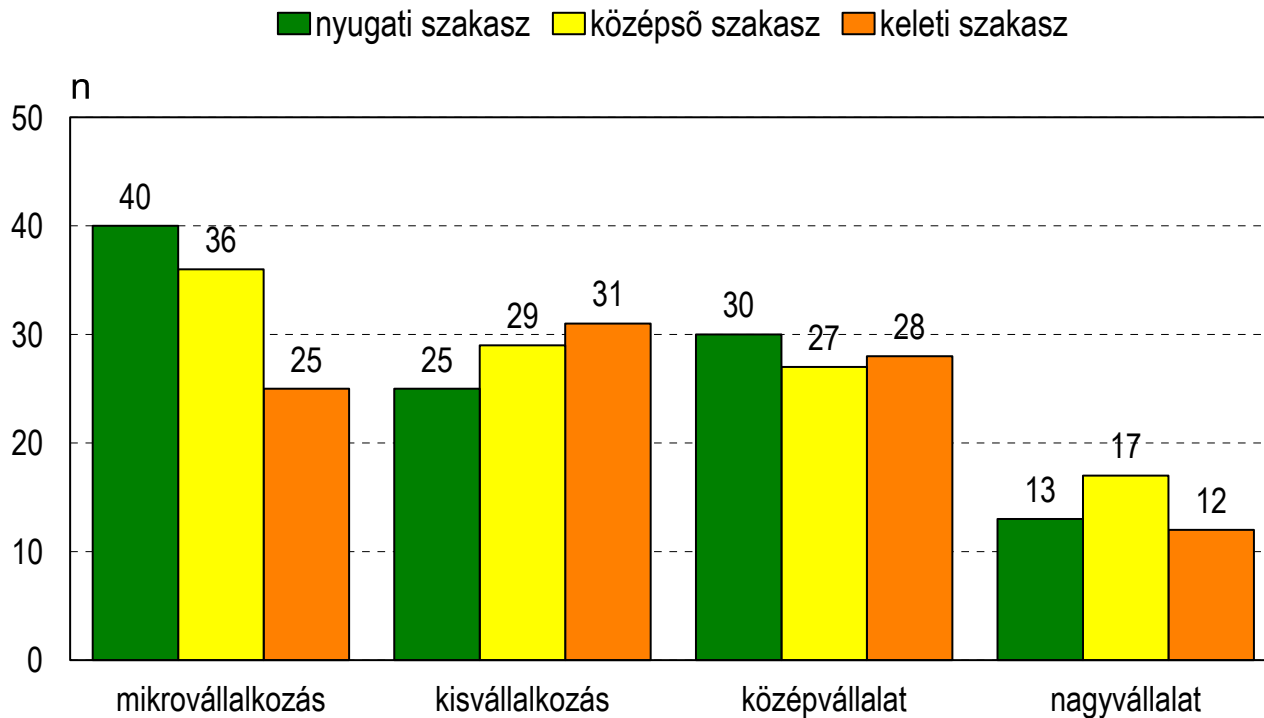

forrás: Szlovák Statisztikai Hivatal, Népszámlálás 2001, Echo Survey 2007

Mintavétel

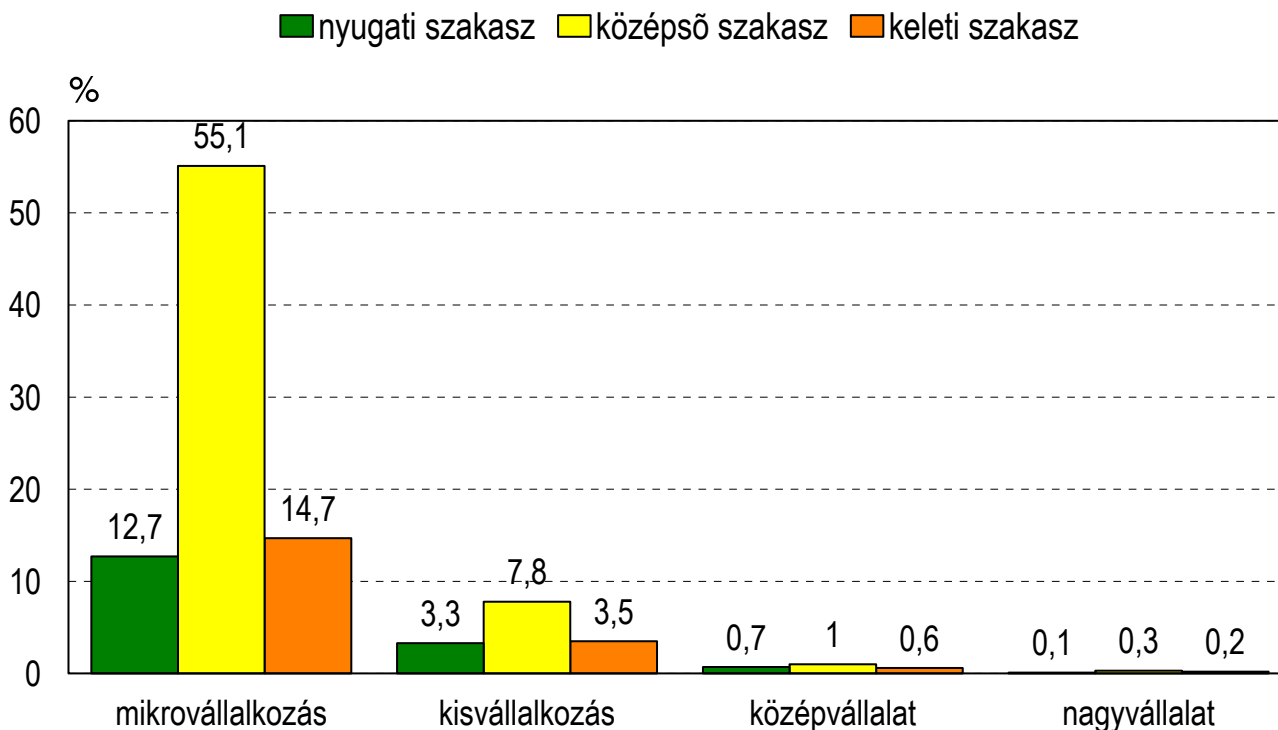
- Legalább egy főt foglalkoztató magyarországi cégek körében
- KSH GSZR, 2007. október 1. alapján
- Győr-Moson-Sopron megye, Vas megye, Komárom-Esztergom megye, Fejér-megye, Pest megye, Nógrád megye, Borsod-Abaúj-Zemplén megye, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye, Heves megye, Veszprém megye és Budapest leválogatása
- GFO kód (gazdasági forma osztályozási rendszere) alapján specifikációk, pl. GFO 200-as kódok kizárása, tipikusan a GFO 200-299 között kódú jogi formában működő vállalkozások nem rendelkeznek alkalmazottal.
- 10 ezres véletlen alapmintát vettünk
- Rétegzett véletlen minta (EU konform létszámkategória, a terület megoszlás és a szervezeti forma szerint) 300 főcím, 300 pótcím
- Előtorzítás Budapest és Pest megye rovására
- Az előtorzításból illetve válaszmegtagadásokból eredő eltéréseket a kérdezés után aztán a szakasz és a létszámkategória szerinti többszemponitú matematikai súlyozással korigáltuk. Az így kapott végső, súlyozott vállalati minta reprezentatív lett a vizsgált szakaszokon működő, alkalmazottal rendelkező vállalkozásokra nézve és kellő számosságban tartalmaz elemeket a központi régió kívüli területekről is

A nyers, előtorzított vállalati minta réteg szerinti eloszlása

forrás: Echo Survey 2007

A súlyozott vállalati minta réteg szerinti megoszlása

forrás: Echo Survey 2007

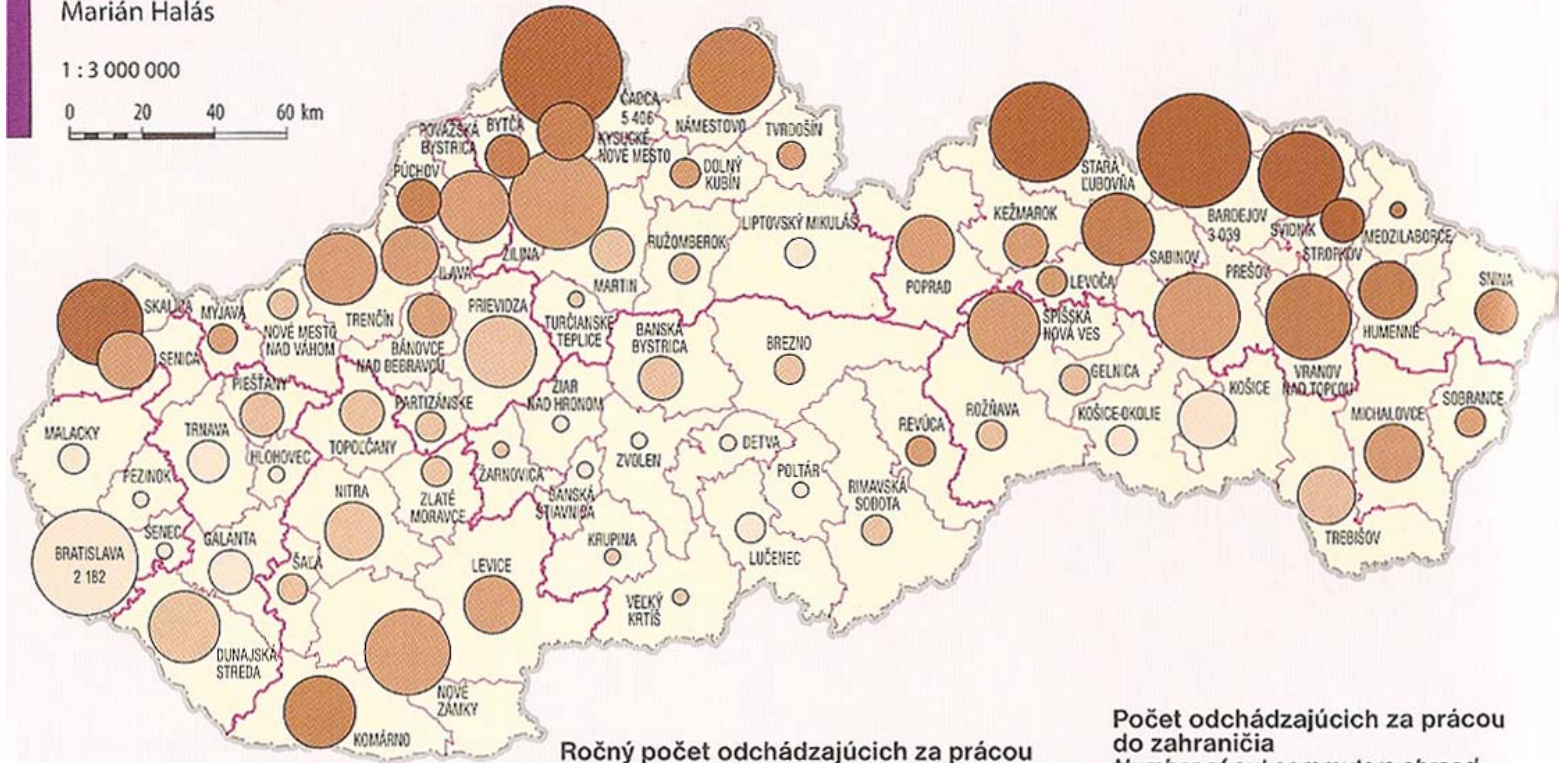
Interjú típusa	Szervezet	Foglalkozása	Település
Szakértői	Automotive Playback Modules Hungary Ltd.	HR Generalist	Győr
Szakértői	Montávia Kft.	HR felelős	Komárom
Szakértői	Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Közgyűlés	Elnök	Miskolc
Szakértői	Komáromi multinacionális cég	Toborzási csoportvezető	Komárom
Szakértői	Szlovák-magyar Kereskedelmi Kamara	Elnök	Salgótarján
Szakértői	Komáromi Önkormányzat	Polgármester	Komárom
Szakértői	Balassagyarmati Önkormányzat	Polgármester	Balassagyarmat
Szakértői	Közép-magyarországi Regionális Munkaügyi Központ	Munkatárs	Budapest
Szakértői	Heves megyei Kereskedelmi és Iparkamara	Elnök	Eger
Szakértői	Magyar Suzuki Zrt.	Személyzeti osztályvezető helyettes	Esztergom
Szakértői	MTA Kisebbségkutató Intézet	Kutató	Budapest
Szakértői	Nyugat-magyarországi Regionális Munkaügyi Központ	Osztályvezető	Győr
Szakértői	Miskolci Szlovák Kisebbségi Önkormányzat	Elnök	Miskolc
Szakértői	Heves megyei Önkormányzat	Irodavezető	Eger
Szakértői	Heves megyei Önkormányzat	Jogász	Eger
Szakértői	Esztergomi Munkaügyi Központ	kirendeltségvezető	Esztergom
Szakértői	Pro Professione Alapítvány	Ügyvezető	Budapest
Szakértői	Timken Ceske	Régió igazgató	Budapest
Szakértői	Fejér Megyei Kereskedelmi és Iparkamara	Elnök	Székesfehérvár
Szakértői	Fejér Megyei Hírlap	Gazdasági rovatvezető	Székesfehérvár
2 Munkavállalói	Magyar Suzuki Zrt.	Operátor	Esztergom
2 Munkavállalói	Hankook Zrt.	Operátor	Dunaújváros
2 Munkavállalói	Philips Components	Mémnök	Győr
2 Munkavállalói	Alcoa-Köfém Zrt.	Beszerző és operátor	Székesfehérvár
Munkavállalói	Sanmina Hungary	Bérszámfejtő	Székesfehérvár

Zahraničná pracovná migrácia v roku 2001

International labour migration, 2001

Marián Halás

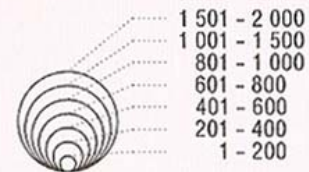
1 : 3 000 000

Ročný počet odchádzajúcich za prácou do zahraničia (na 1 000 odchádzajúcich)
 Number of out-commuters abroad (per 1,000 out-commuters)

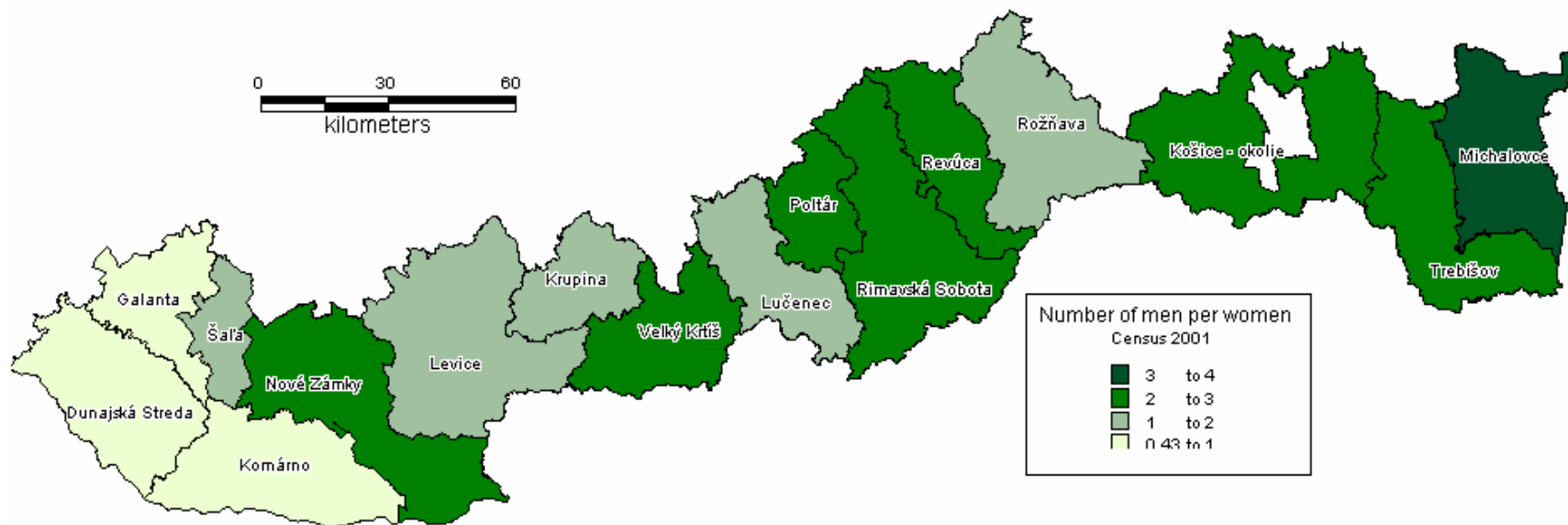

Počet odchádzajúcich za prácou do zahraničia
 Number of out-commuters abroad

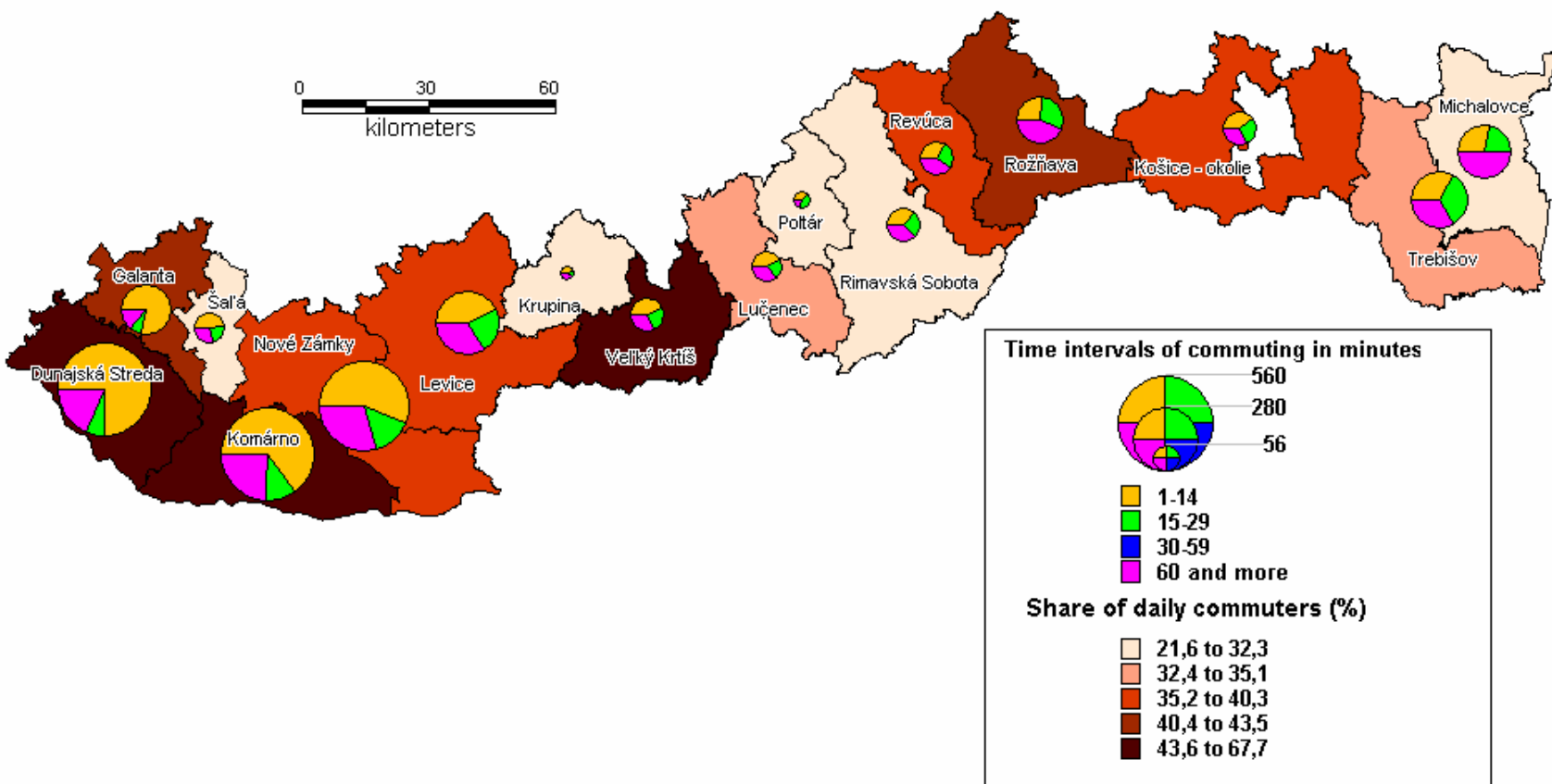

Munkaerőpiaci migránsok nemi összetétele (2001)

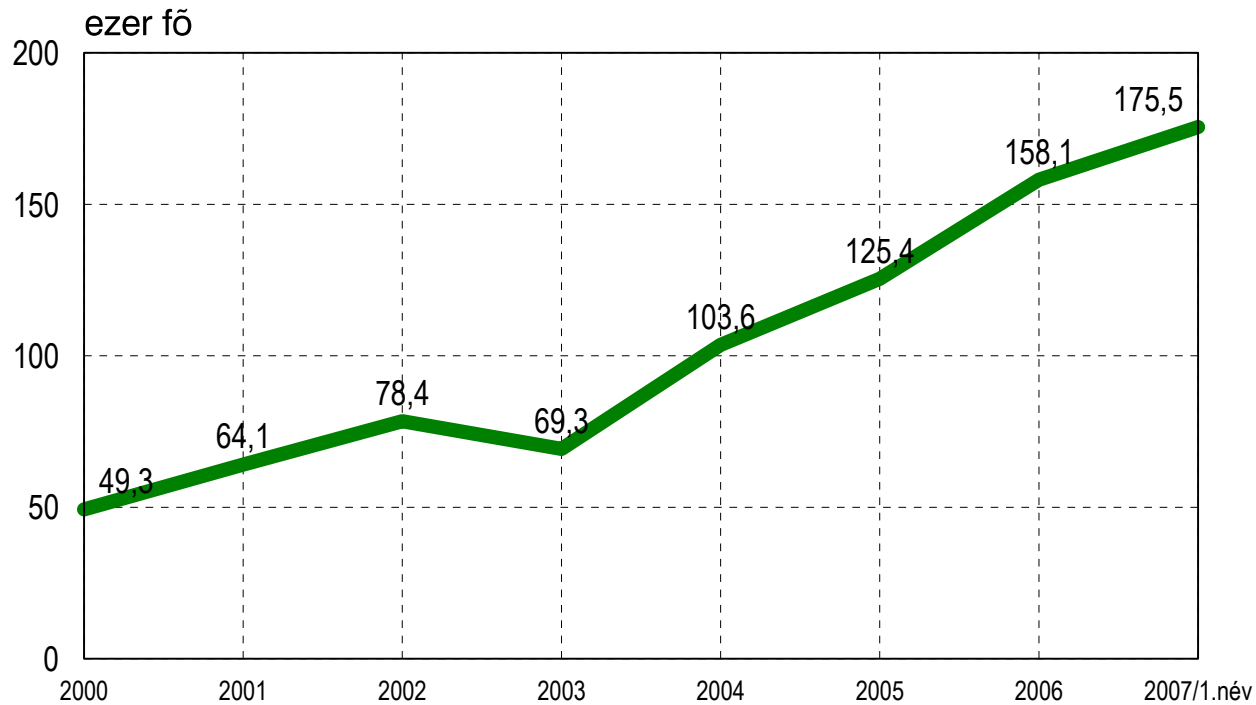
Share of foreign working men and women

Az ingázás időtartama és a napi ingázók aránya az összes munkaerőpiaci ingázó arányában (2001)

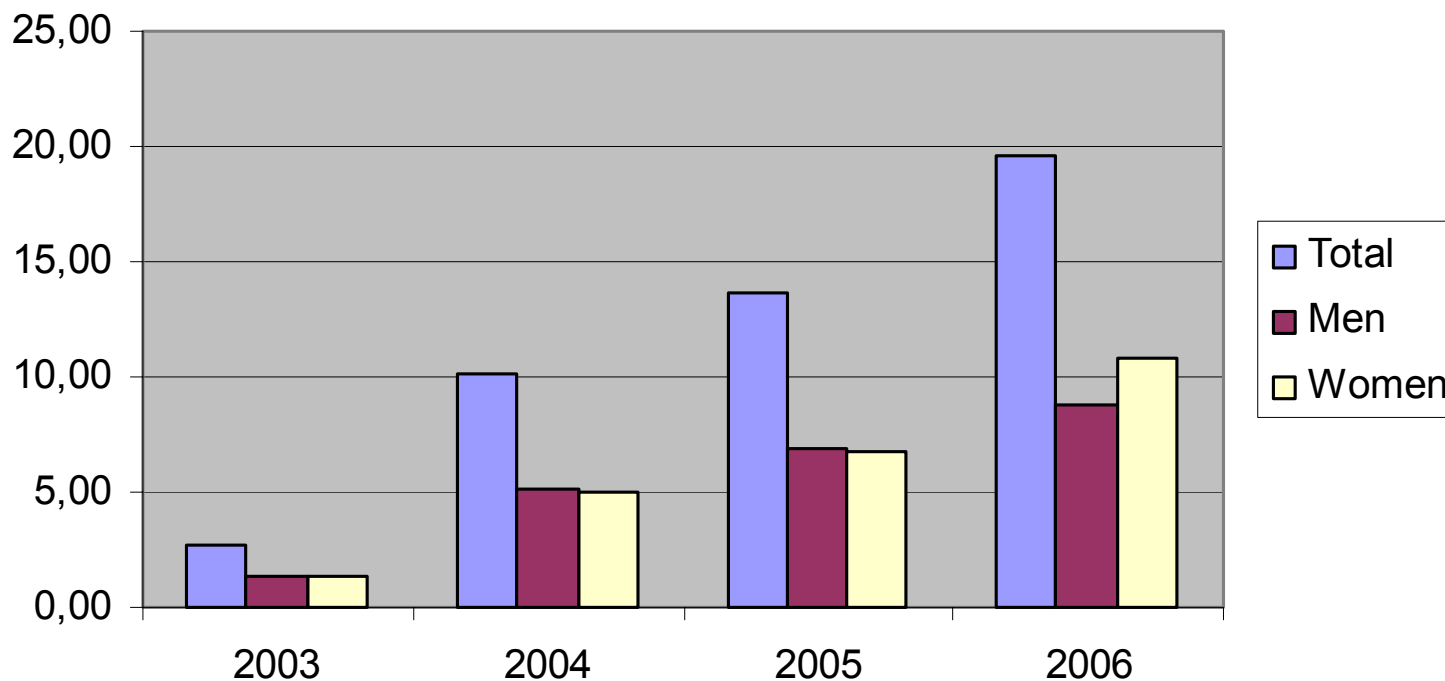

A külföldön munkát vállaló állampolgárok számának alakulása

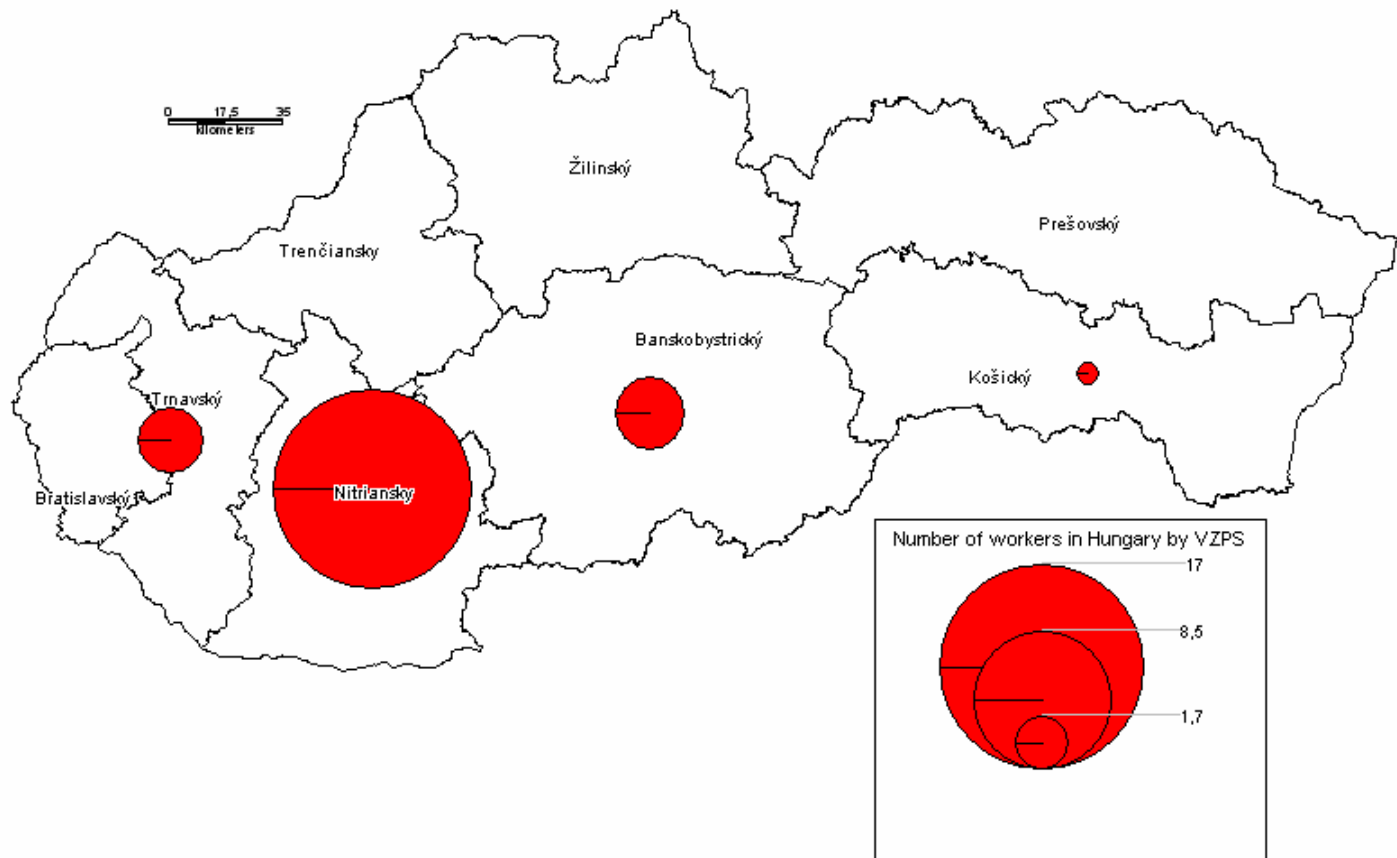

forrás: Szlovák Statisztikai Hivatal - Munkaerő Felvétel

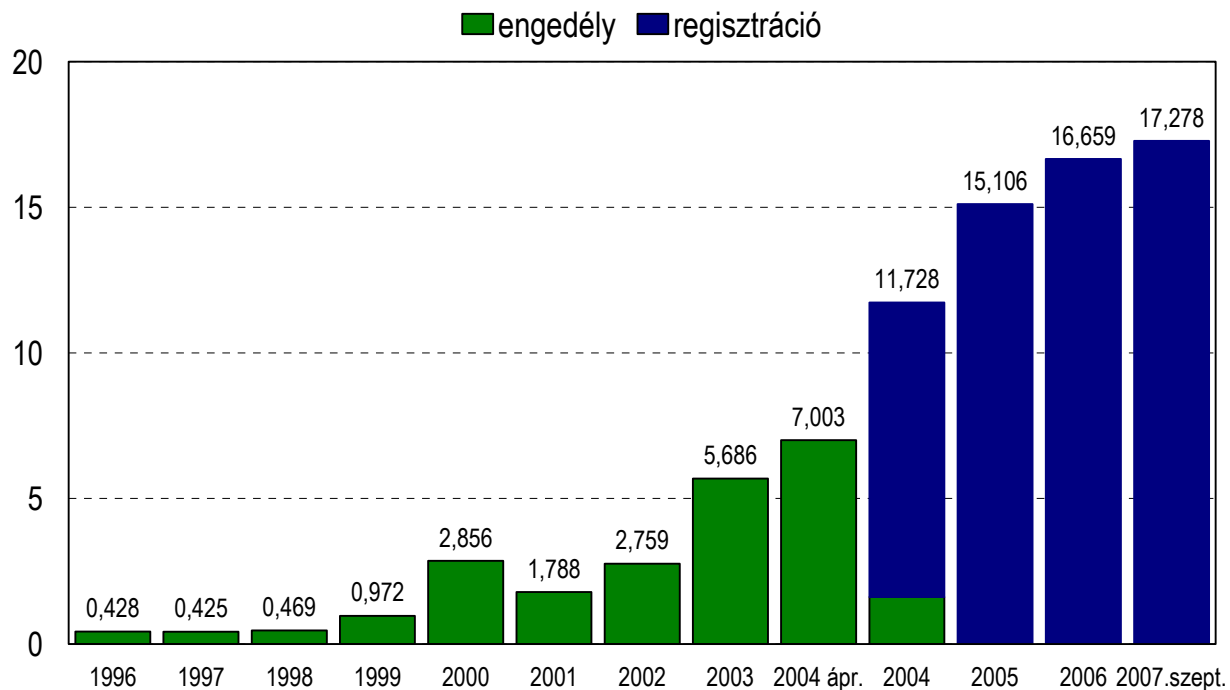
Szlovák munkavállalók Magyarországon az LFS (VZPS) becslése alapján, adott év utolsó negyedéves adatai alapján ezer főben kifejezve

Szlovák munkavállalók Magyarországon az LFS (VZPS) becslése alapján 2007/2 negyedéves adatai alapján ezer főben kifejezve kerületenként

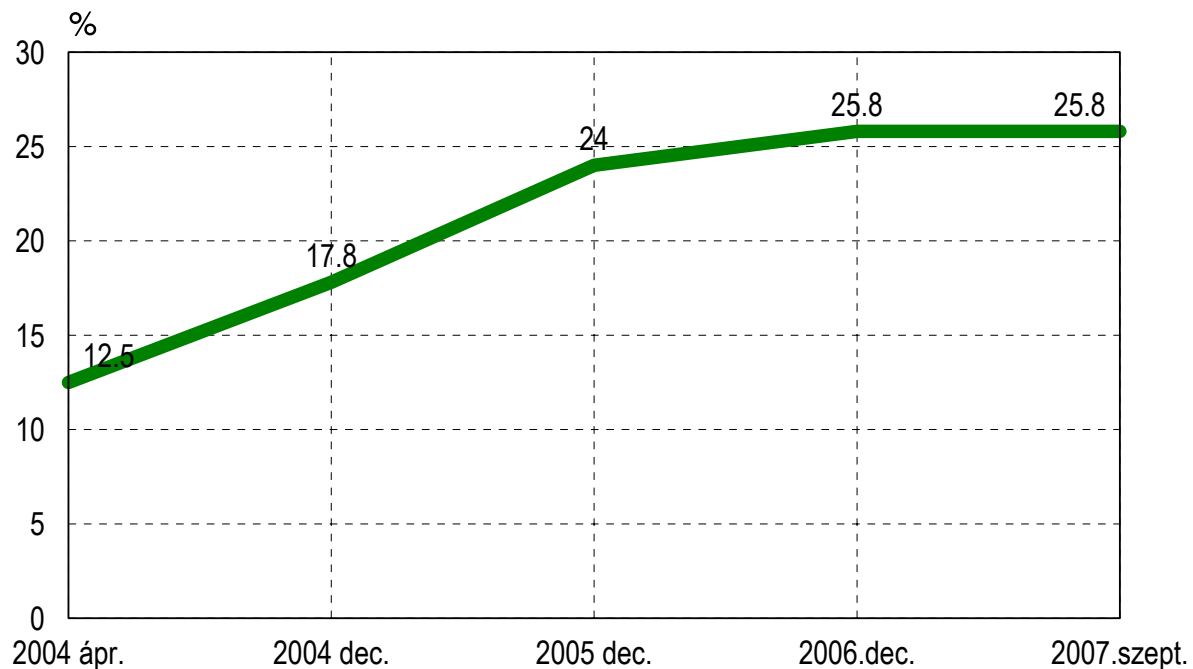

Érvényes engedélyek és regisztrációk számának alakulása a szlovák munkavállalók részére (1996-2007)

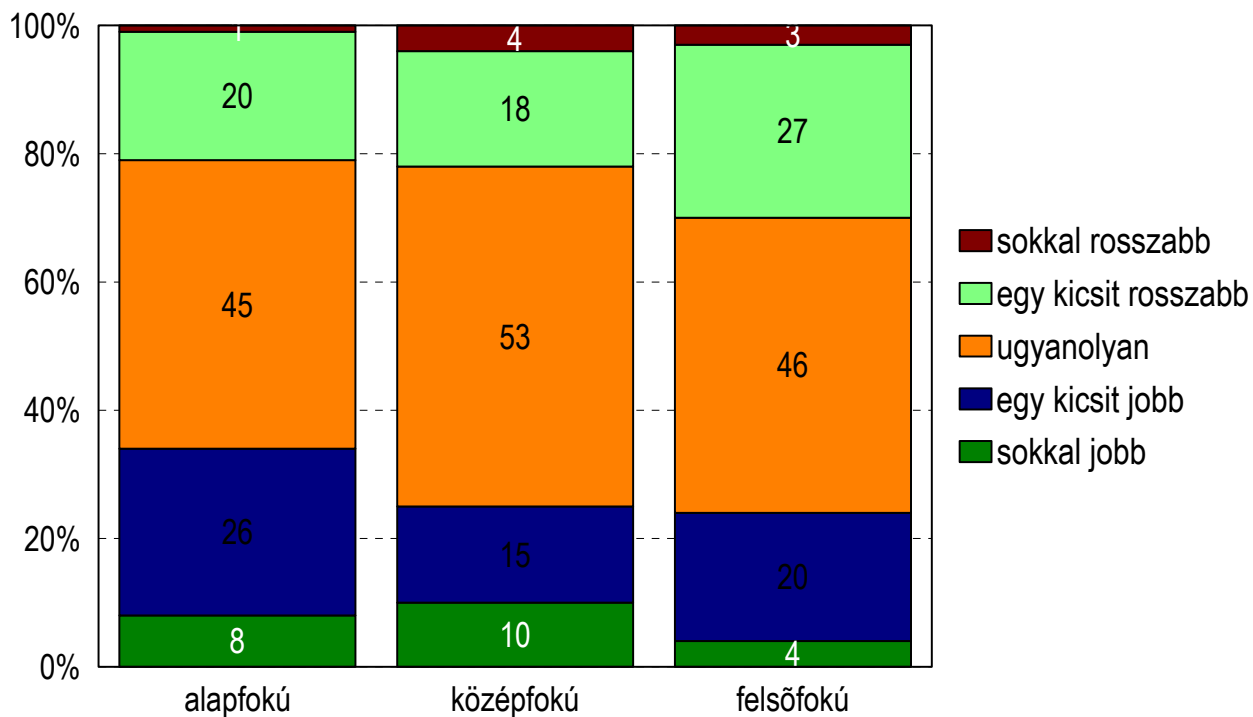

forrás: ÁFSZ

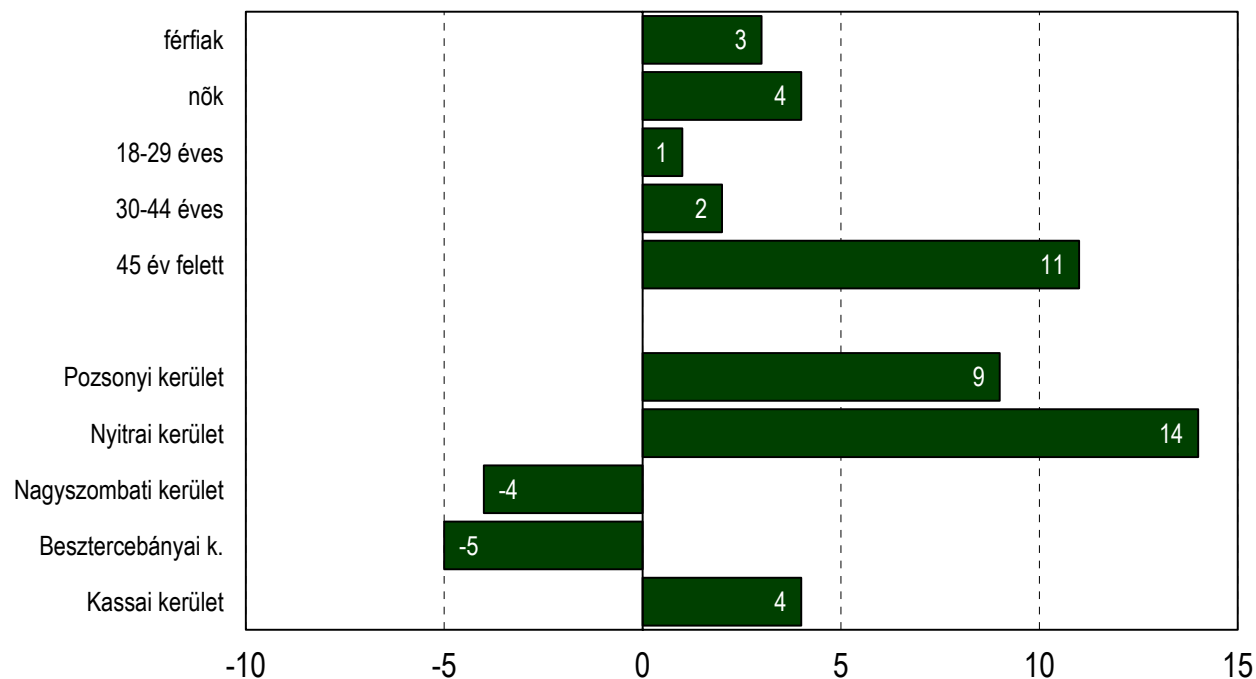
Szlovák állampolgárságú munkavállalók aránya a külföldi munkavállalók közül (2004-2007)

A szlovák állampolgárok munkához jutási esélyei Magyarországon a magyar állampolgárokhoz képest a szlovák munkavállalók szerint a válaszoló végzettsége mentén

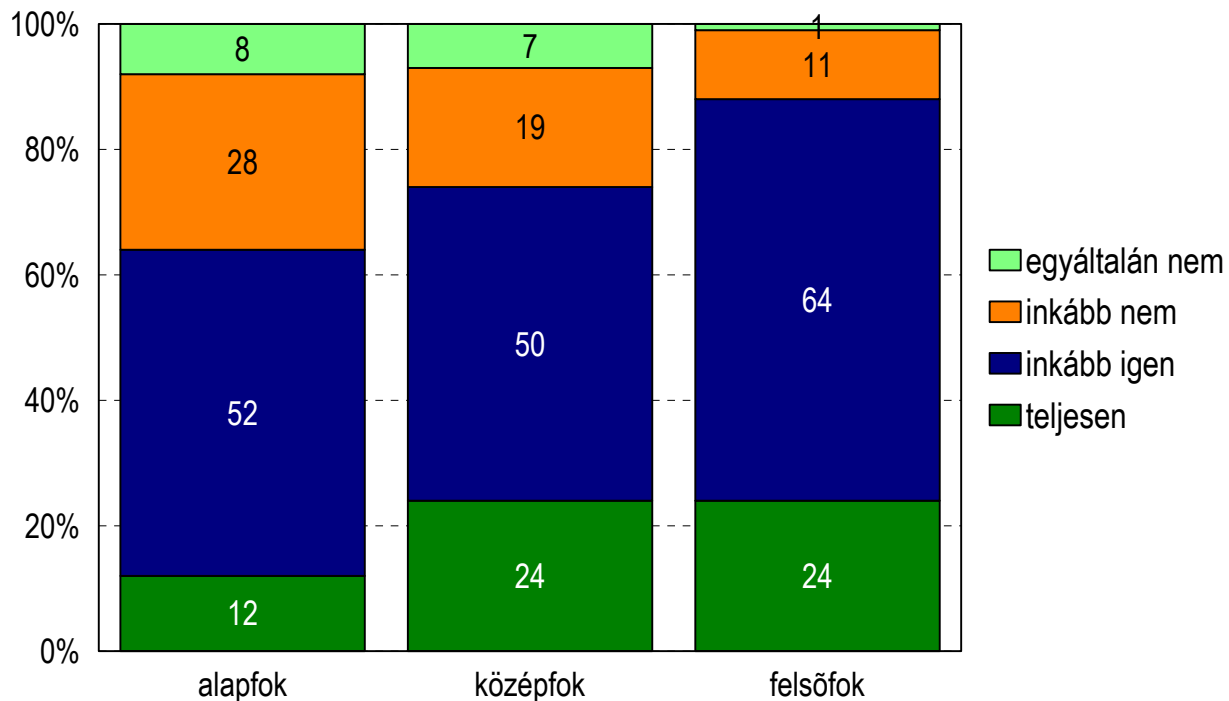

A szlovák államp. munkavállalók magyar munkához jutási esélyeinek megítélése a magyarokhoz képest mérleg indexen az egyes szlovák alcsoportokban

mérleg-index pontszám -100 és +100 között

A szlovák államp. munkavállalók munkájának vélt megbecsültsége Magyarországon a válaszoló képzettsége mentén

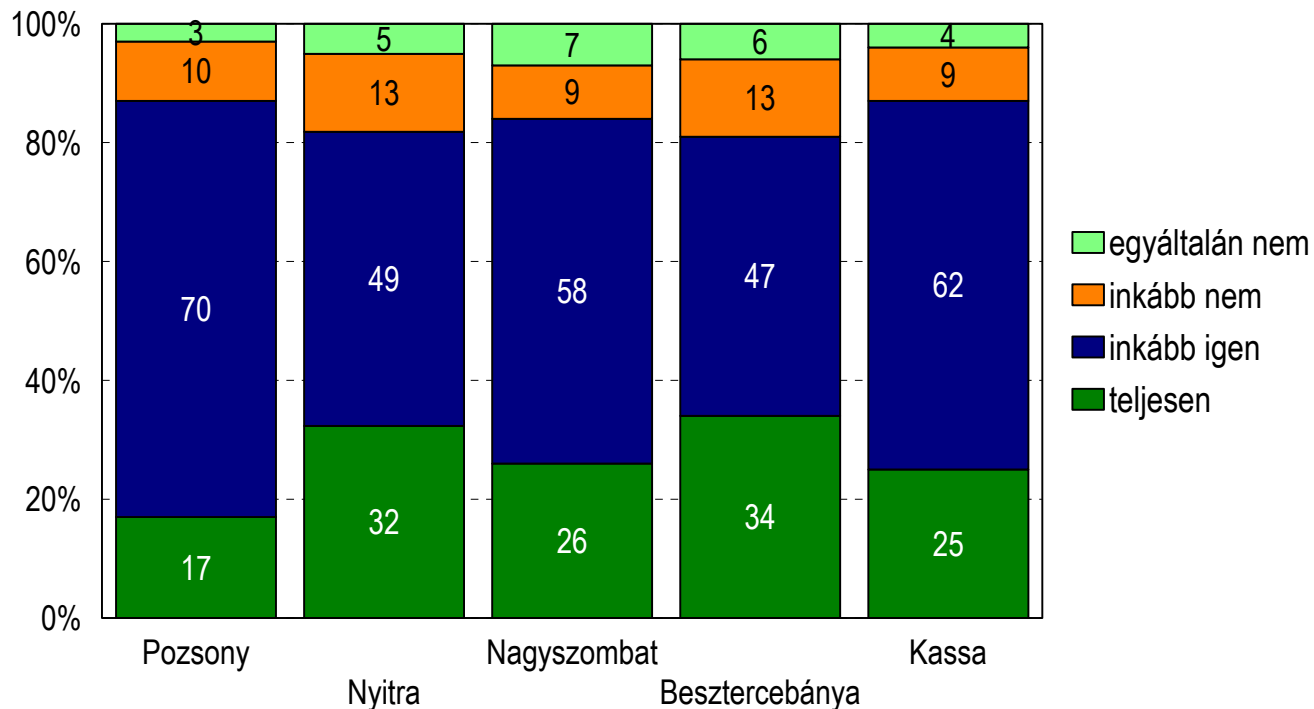

Szubjektív munkahelyi megbecsülés index

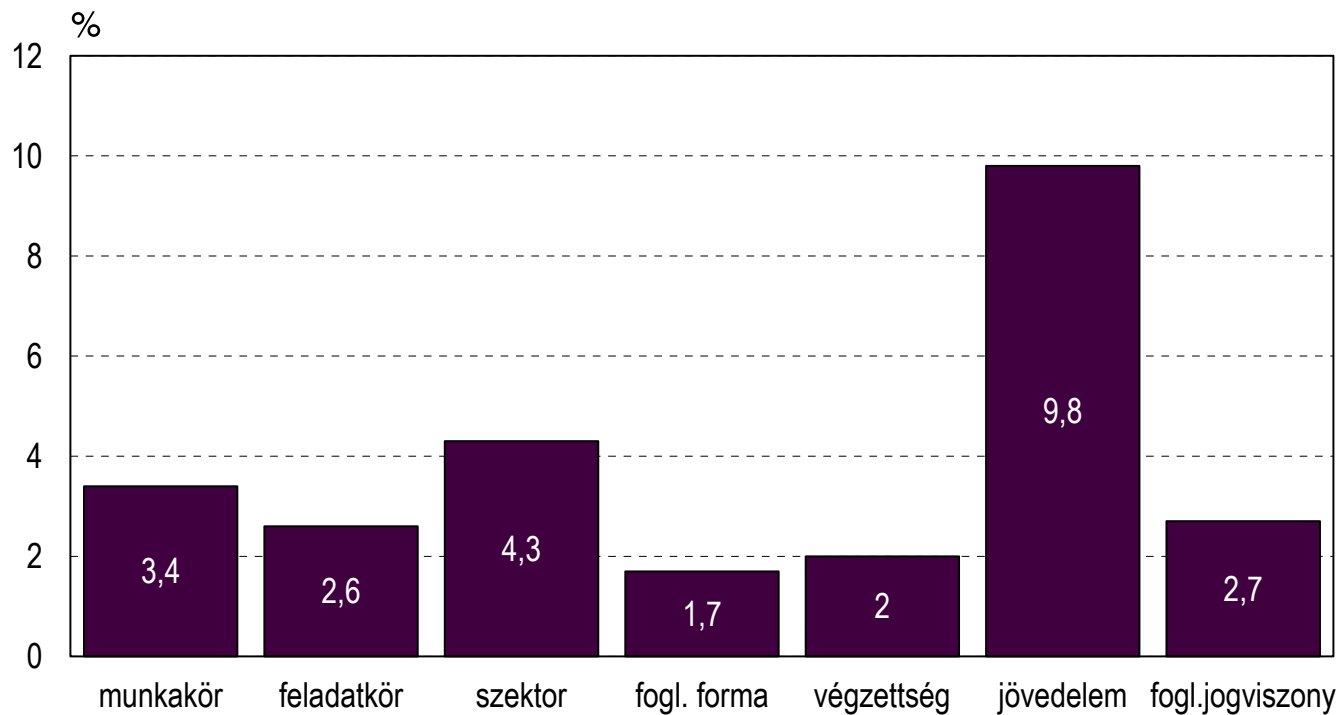
		Általában a szlovák munkavállalók munkájával	Konkrétan a válaszoló munkájával
Munkakör	Szellemi	72	77
	Fizikai	61	66
Feladat	Betanított	61	64
	Szaktmunka	68	75
Szektor	Szolgáltatás	71	78
	Termelés	61	65
Iskolai végzettség	Alapfok	56	57
	Középfok	64	69
	Felsőfok	70	77
Életkor	Fiatal	65	71
	Középkorú	62	66
	Idősödő	64	69
Határ szakasz	Nyugati	63	65
	Középső	68	78
	Keleti	62	70

pontszám százfokú skála

Szlovák állampolgárok elégedettsége a magyarországi munkahelyével kerületenként

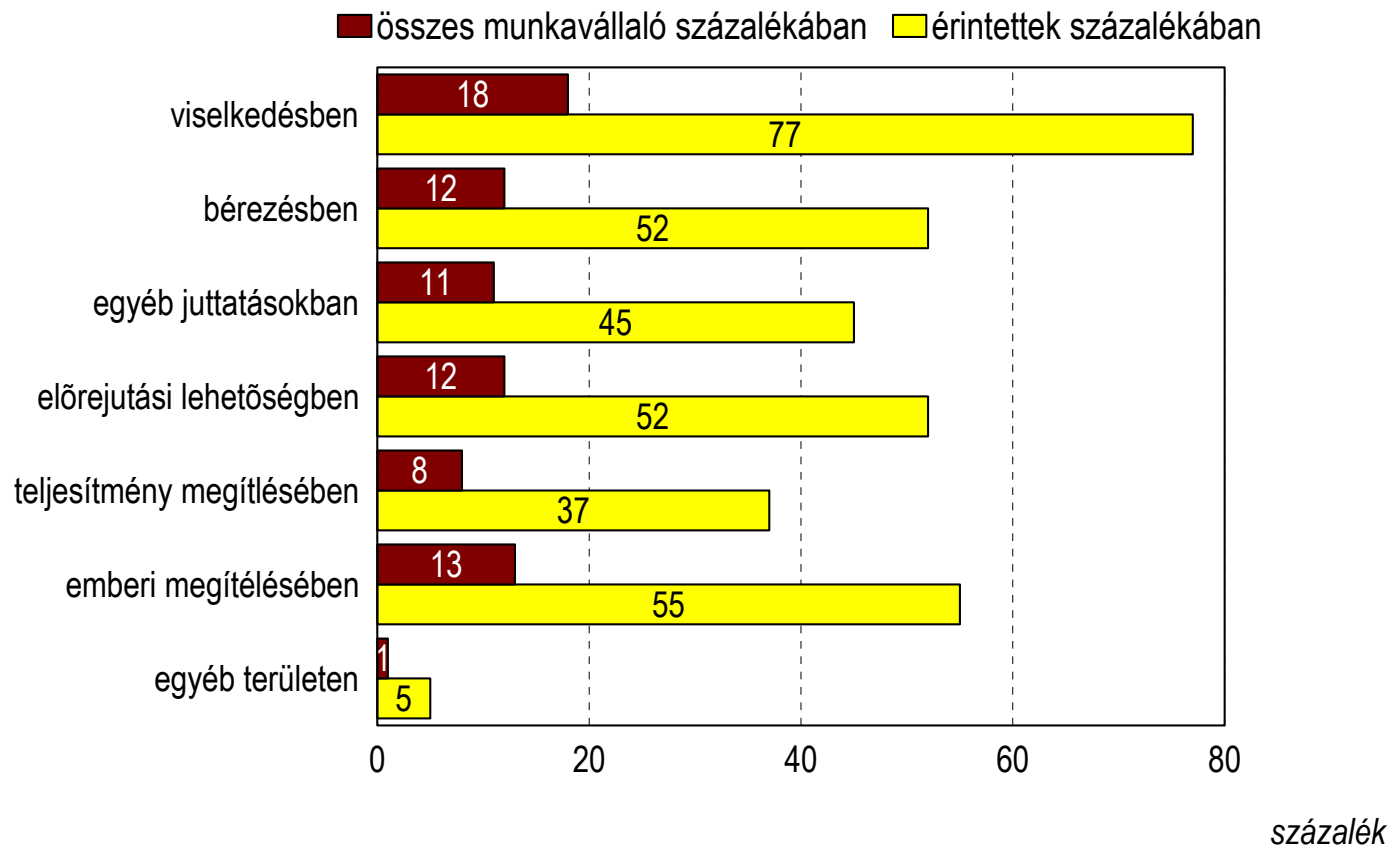

A munkahelyi elégedettséget meghatározó objektív tényezők magyarázó ereje

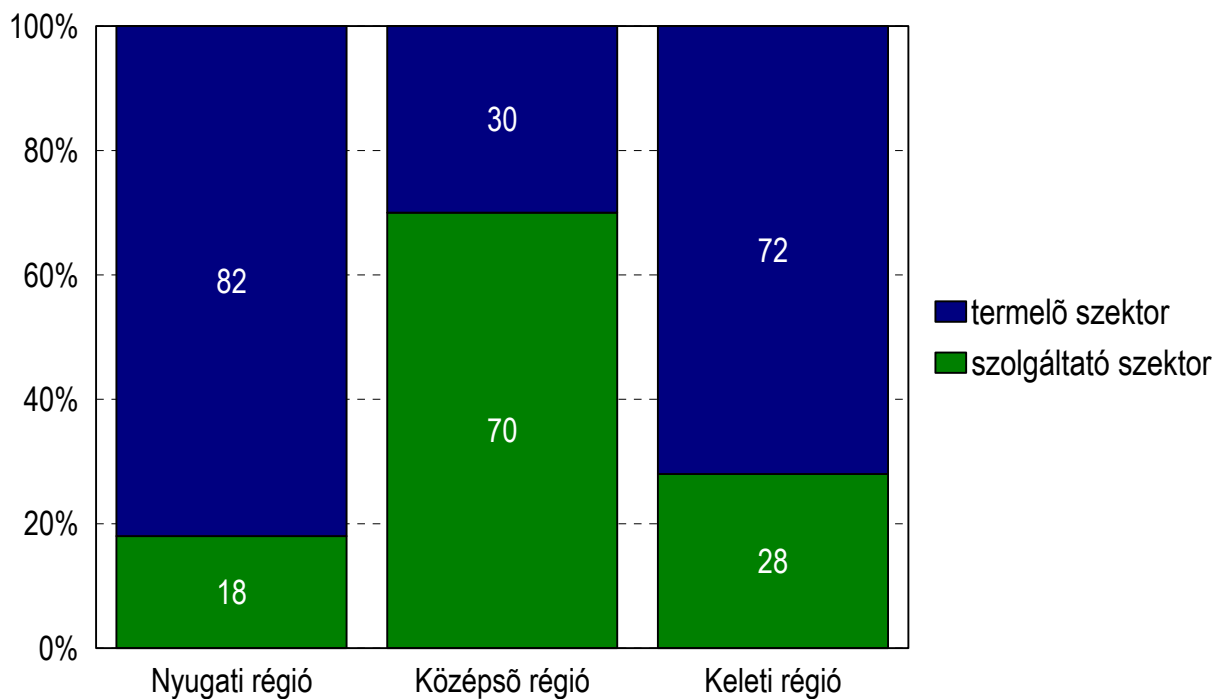

egyutas ANOVA elemzés, R -négyzet értékek

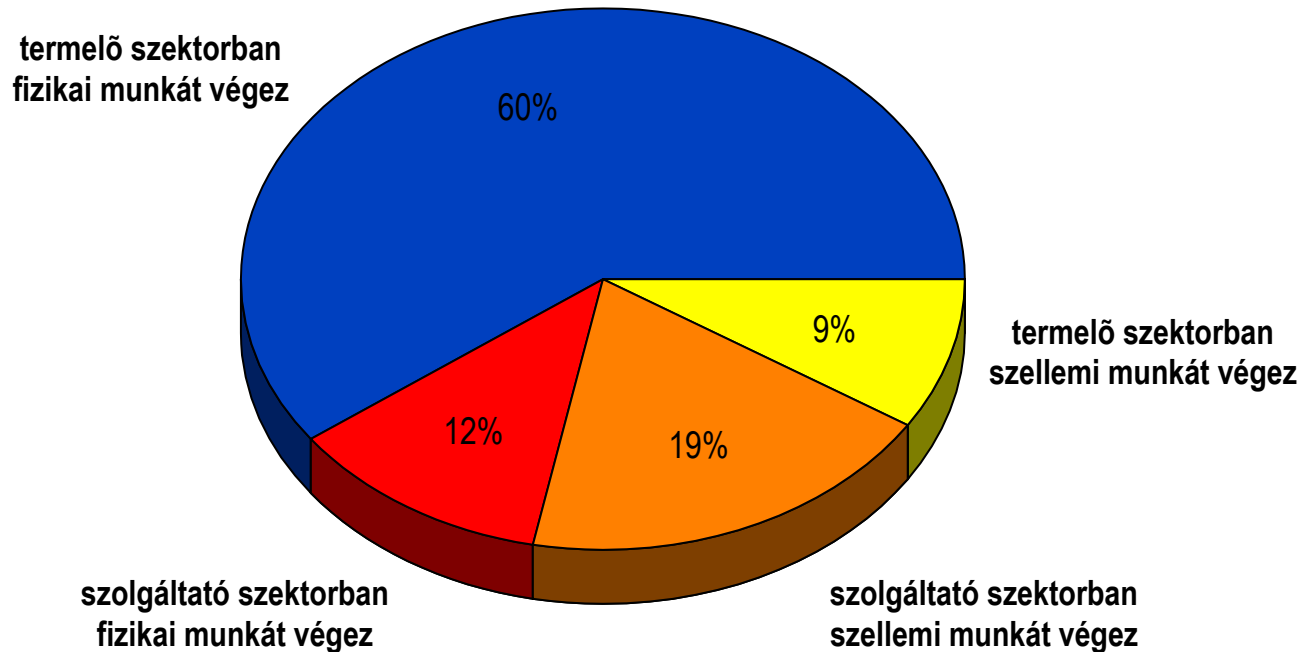
Hátrányos megkülönböztetés területei

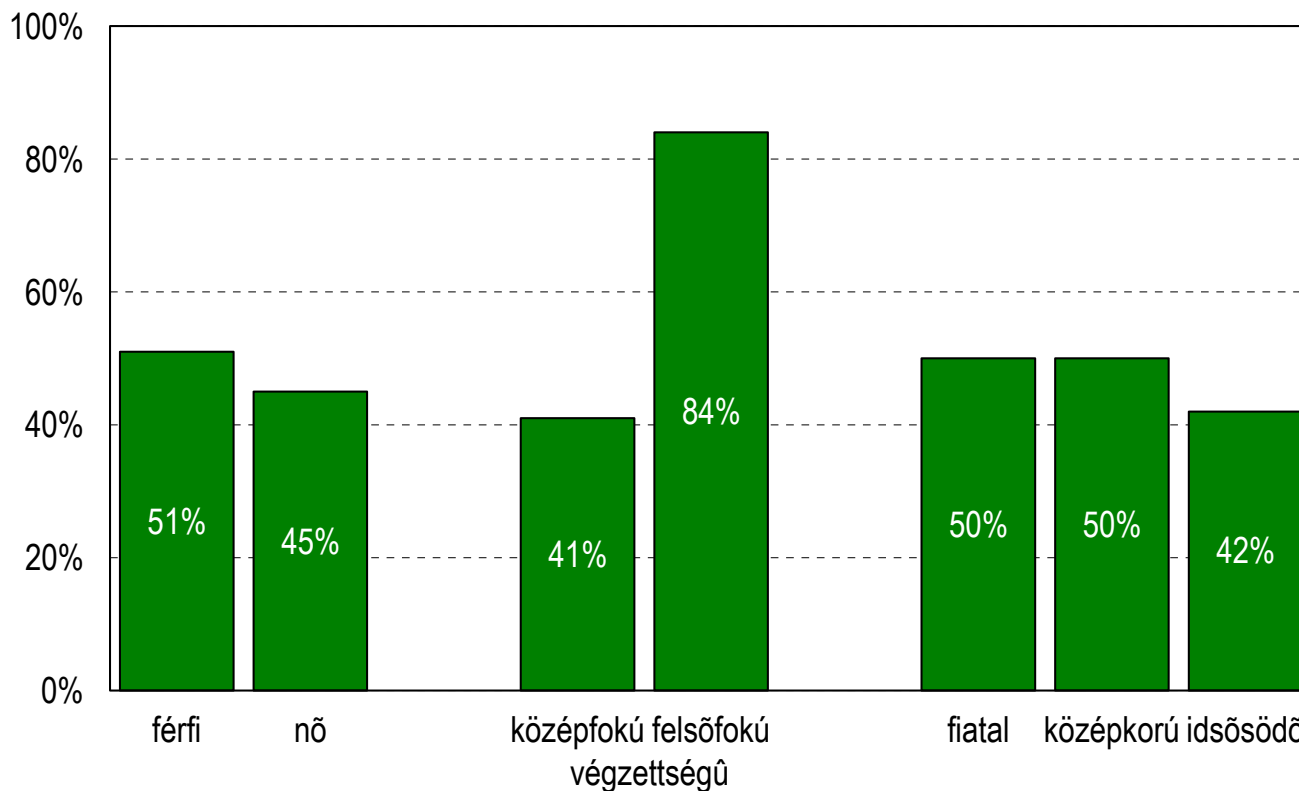
A szlovák államp. munkavállalók foglalkoztatásának megoszlása gazdasági szektor szerint

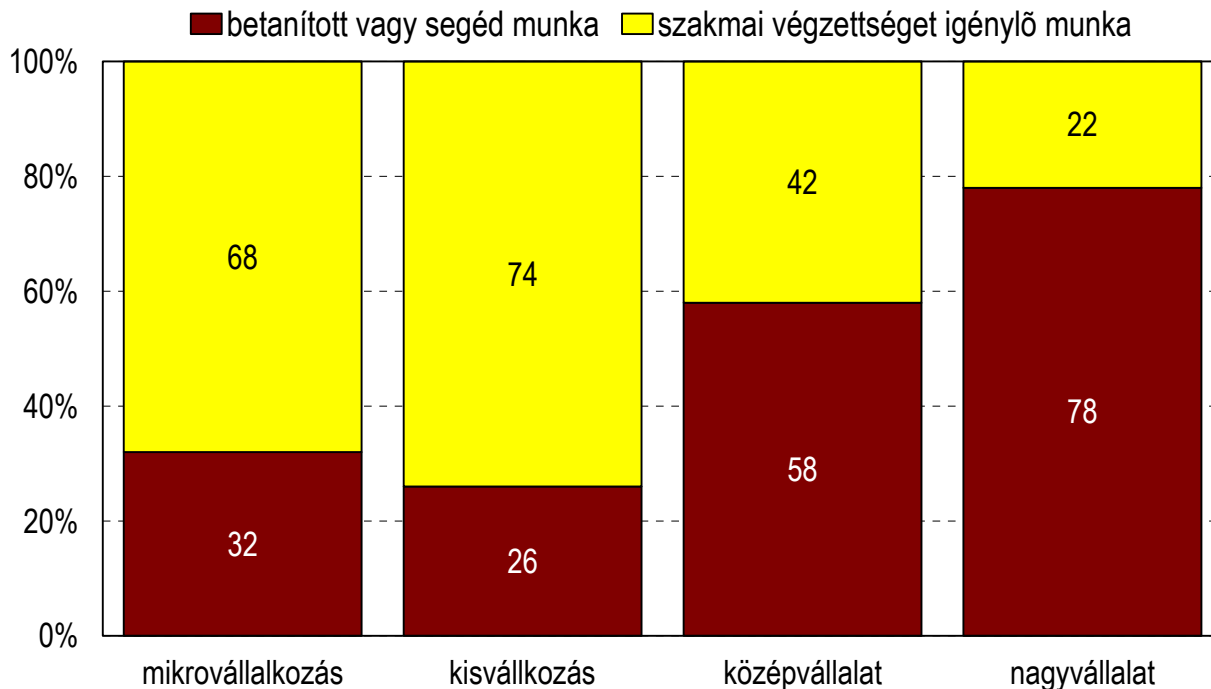
A szlovák munkavállalók foglalkoztatásának megoszlása munkakör és szektor szerint

Azok aránya a szlovák államp. munkavállalók között, akik az eredeti képzettségüknek megfelelő munkát végeznek Magyarországon is

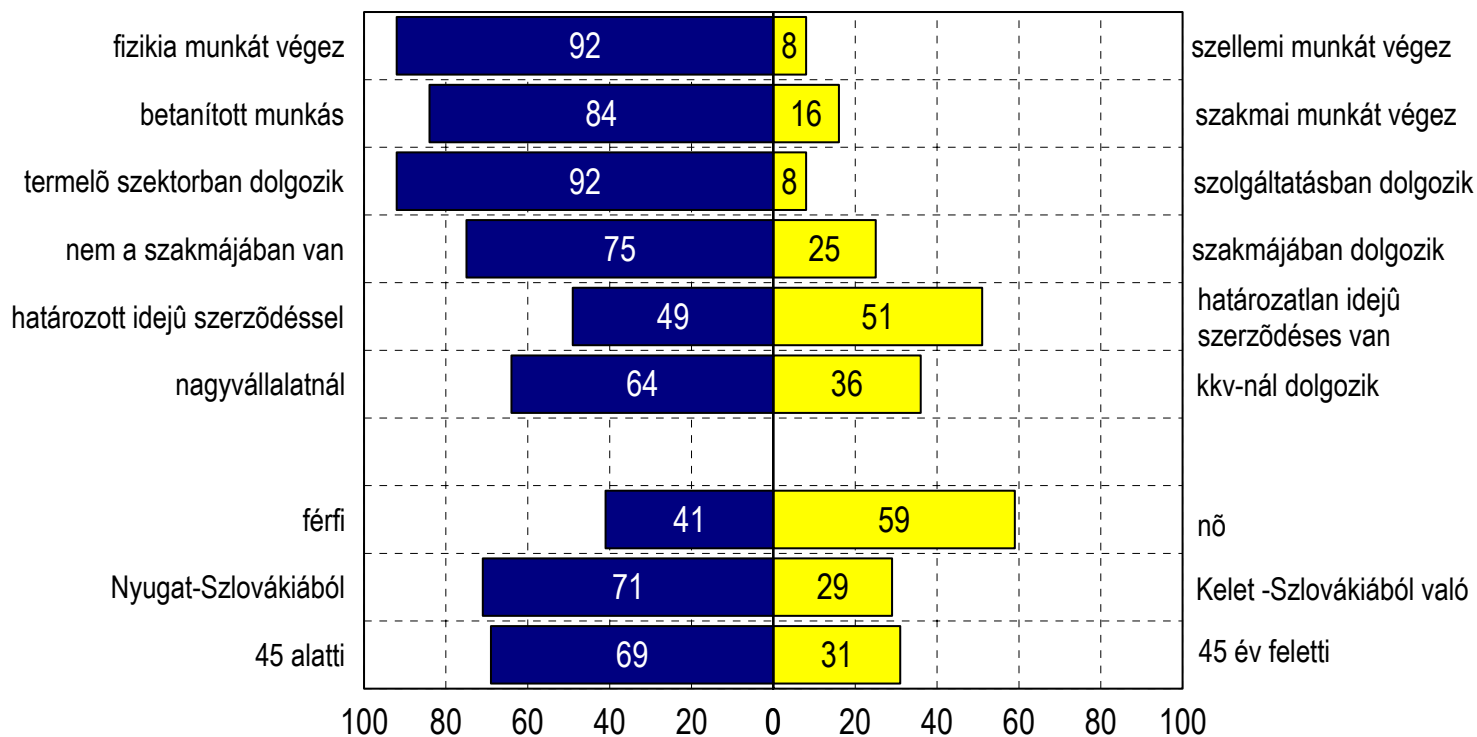

A szlovák államp. munkavállalók által Magyarországon végzett munka megoszlása a munkahely nagysága* szerint

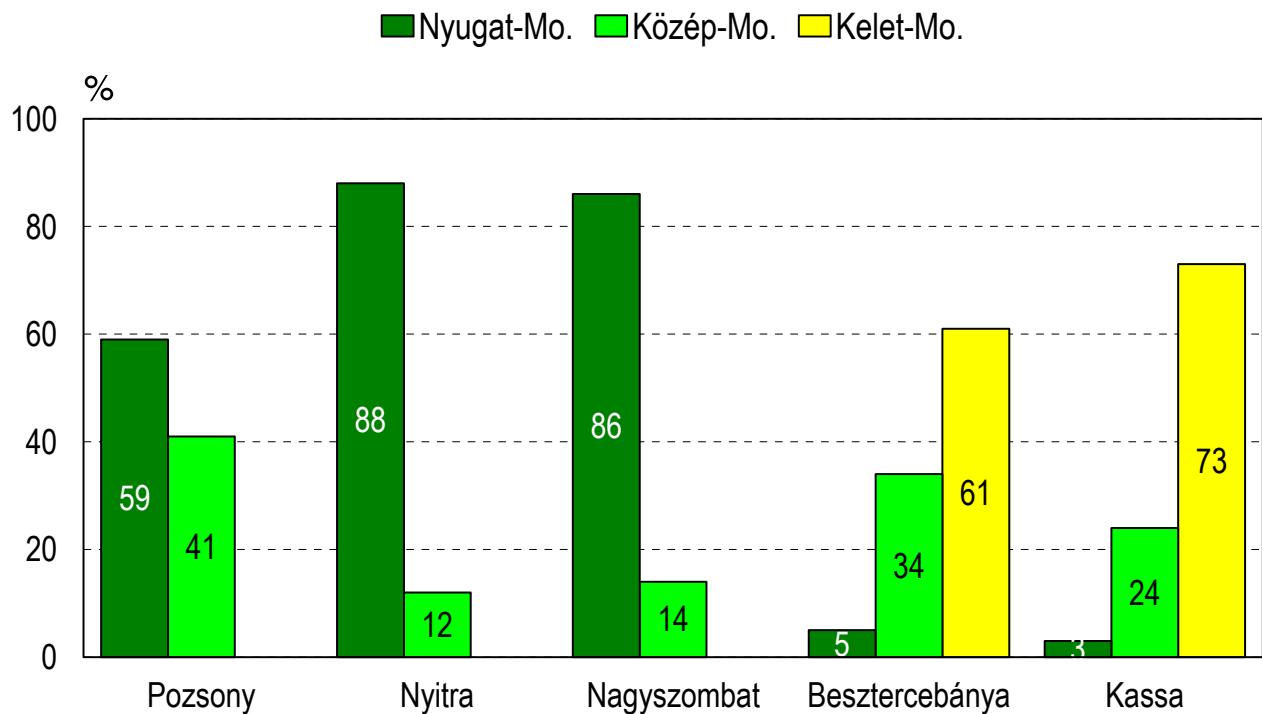
* A kategóriák az EU által alkalmazott besorolás alapján képződtek

Munkaerő-kölcsönző cégen keresztül munkát vállalók pozicionálása (a szlovák munkavállalók 27 százaléka)

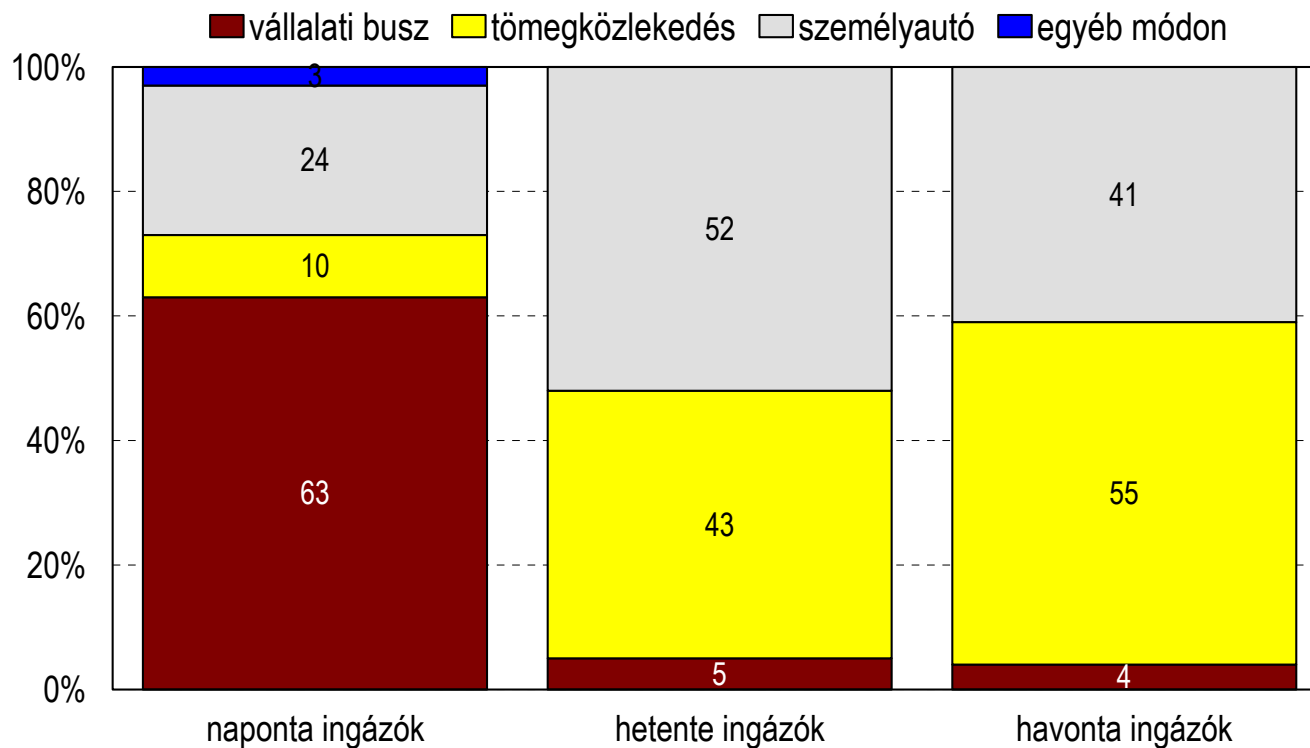
százalékos arányok

A Szlovák államp. munkavállalók magyarországi célterülete

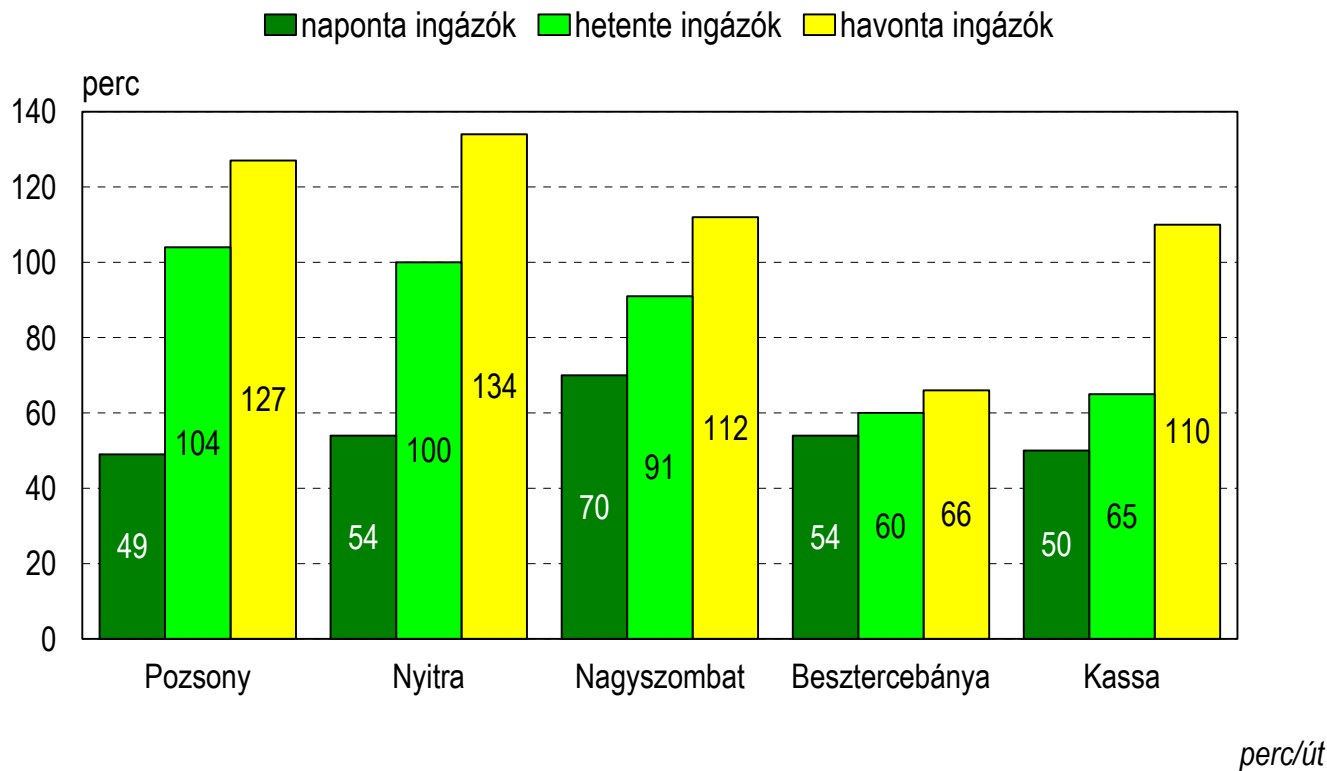

százalékos megoszlás

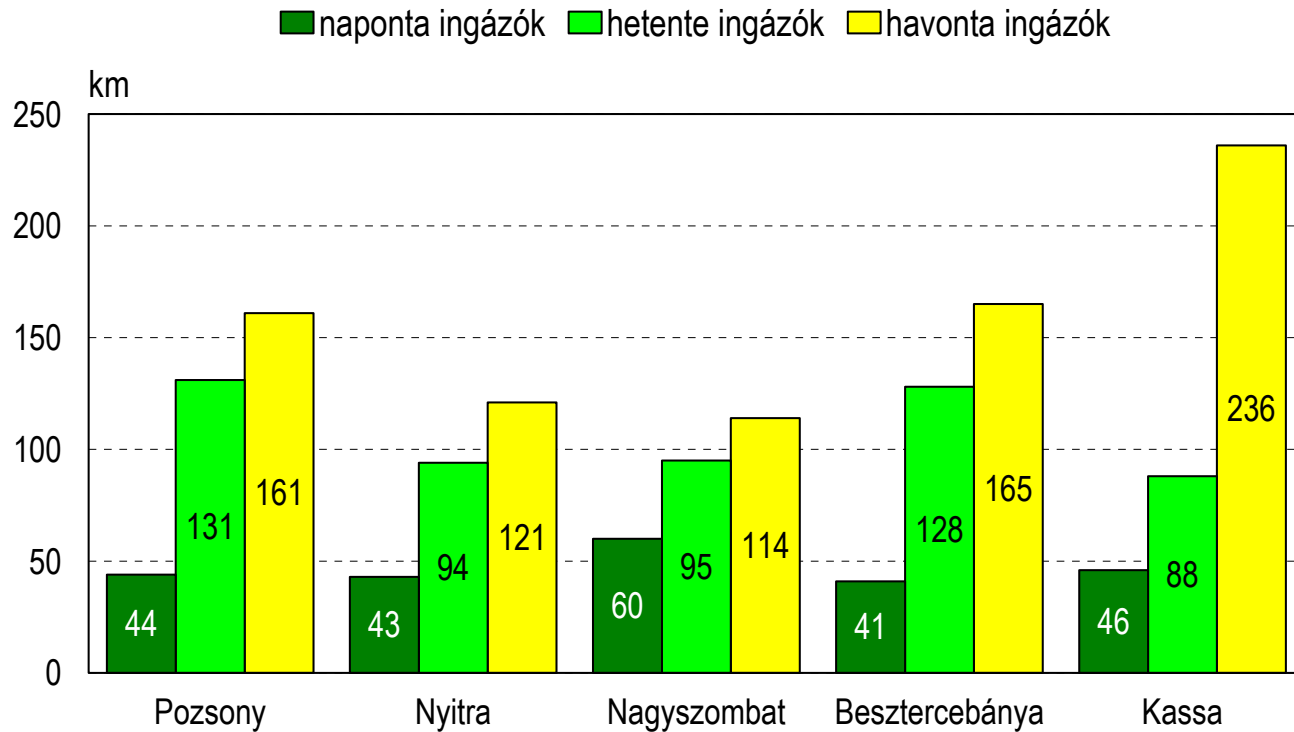
Az átjárás közlekedési eszközeinek megoszlása a Szlovákiából való ingázás gyakorisága mentén

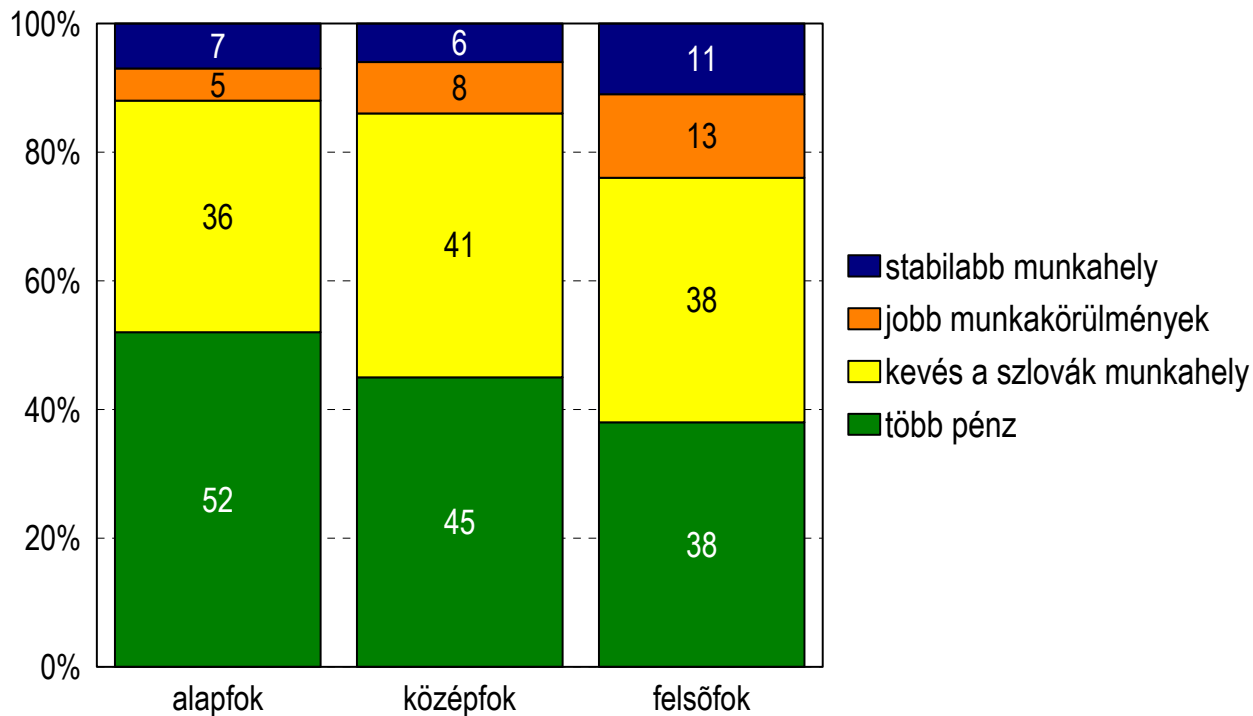
A munkába járásra fordított idő a lakóhelytől számítva

A munkahely és lakóhely becsült távolságának átlaga

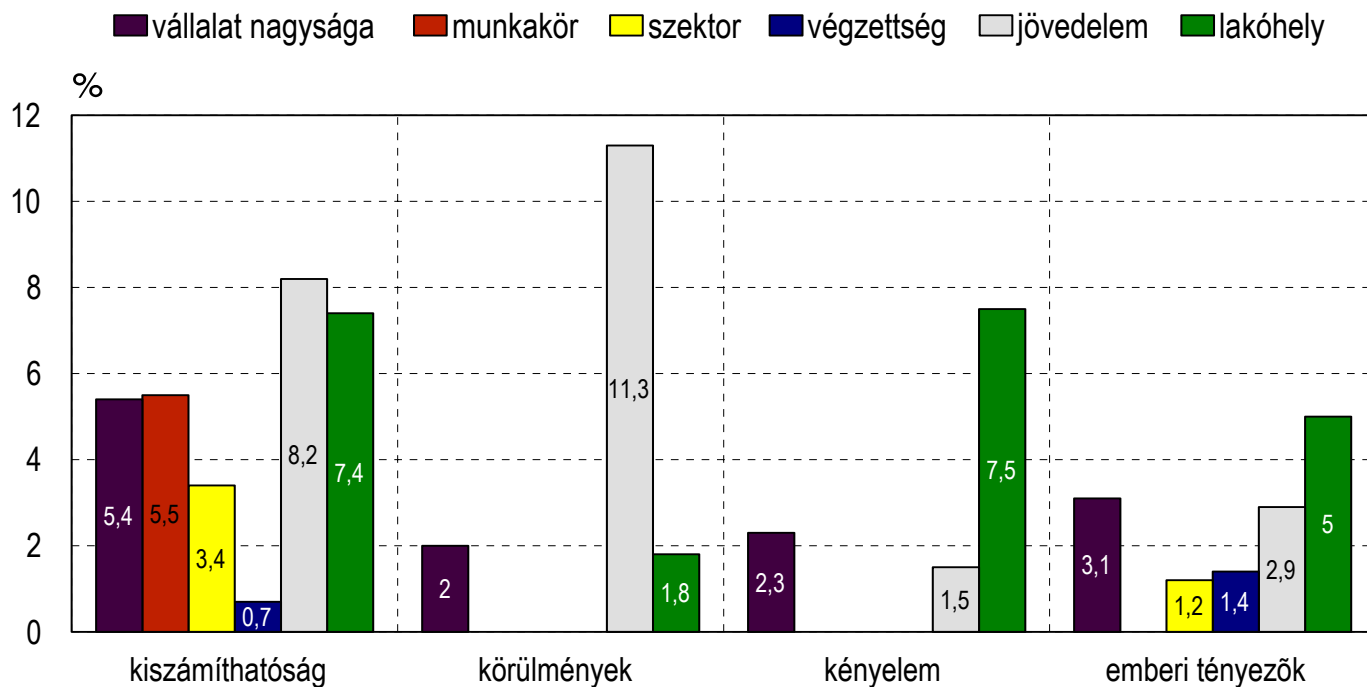
A magyarországi munkavállalás elsődleges oka iskolai végzettség szerint

Főkomponens szókórok átlaga kerületenként

	1. faktor Kiszámíthatóság	2. faktor Körülmények	3.faktor Kényelem	4.faktor Emberi tényező
csónyi kerület	0,165	-0,280	0,339	-0,120
trai kerület	0,224	0,112	0,240	0,070
gyszombati kerület	-0,320	-0,009	-0,185	-0,121
sztercebányai kerület	0,101	-0,141	-0,190	-0,237
csai kerület	-0,197	0,023	-0,154	0,271

A magyarországi munkavállalást meghatározó attitűdöket befolyásoló tényezők magyarázó ereje

egyutas ANOVA elemzés, R-négyzet értékek, csak a szignifikáns eseteket mutatva

Várható tendenciák

- Csehországban csaknem 100 ezer szlovák dolgozott, ötször annyi mint Magyarországon
- Magyarország pozíciója Csehországgal szemben specifikus, hosszabb a közös határszakasz, Magyarországon vonatkozásában ez a csak a déli határrész lakosait, illetve a nem túl távol eső járásokban lakókat érintik
- Csehországban és többé-kevésbé Lengyelországban is a szlovákok megértetik magukat, Magyarország ilyen komparatív előnnyel nem rendelkezik, így a migráns munkaerő merítési bázisa limitált és a magyar nemzetiségű kisebbségre korlátozódik
- 500 ezer lakos a magyar nyelvet tudja, ebből legalább 200 ezer potenciális munkavállaló, de az életkor szemszögéből ez a populáció demográfiaailag öregedő és szlovák átlag feletti az öregedési mutatójuk
- a szlovák munkavállalók magyarországi növekedése a jövőben már nem lesz olyan átütő és idővel eléri a telítettség határát
- Feltételezzük tehát, hogy a közeljövőben a szlovák munkavállalók száma Magyarországon stabilizálódik, hosszabb távlatban pedig csökkenni kezdhet. Esetleg bizonyos átrendeződés történhet a régiók között, ha csökken a régiók közötti területi egyenlőtlenség.
- Csak idő kérdése, hogy mikor lesz mindkét országnak szüksége az ázsiai, román, ukrán stb. munkaerőre a saját munkaerőpiaci igényei kielégítése érdekében.

Köszönöm a figyelmüket!
tdomokos@ echosurvey.hu

30.217.0923